

PR. 81/18.03.15

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 08/1256 din CG. 04 2015

Nr. 81 din 18 martie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea Codului educației, aprobat prin Legea nr.152 din 17.07.2014.

Anexă:

- 1) Raportul de expertiză anticorupție - 4 (patru) file,
- 2) Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director-adjunct

Cristina ȚARNĂ

25

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea Codului educației, adoptat prin Legea nr.152 din 17.07.2014

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege are drept scop completarea art.10 din Codul educației, adoptat prin Legea nr.152/2014, cu prevederi ce instituie obligativitatea studierii disciplinei Istoria Moldovei în toate instituțiile de învățământ de orice nivel.

d. Suficiența argumentării. Considerăm necesară revederea proiectului prenotat, întrucât normele propuse de autor depășesc obiectul de reglementare al Codului educației. Astfel, art.2 din Codul educației prevede că acesta stabilește cadrul juridic al raporturilor privind proiectarea, organizarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului de educație din Republica Moldova. Mai mult ca atât, art.10 care potrivit proiectului urmează a fi completat, reglementează limba de predare în sistemul educațional național, și nicidecum disciplinele obligatorii de studiu. Atenționăm că potrivit alin.(6) și alin.(8) art.40 din Codul educației, disciplinele de studii sunt stabilite în Planul-cadru (parte componentă a Curriculumului național), care este obligatoriu pentru toate instituțiile de învățământ general și se aprobă de Ministerul Educației cu cel puțin 6 luni înainte de începerea noului an școlar. În contextul dat, recomandăm autorului să coordoneze inițiativa legislativă cu Ministerul Educației, ca autoritate publică centrală de specialitate pentru a analiza oportunitatea includerii disciplinei sus-citate în Planul-cadru existent.

Într-o altă ordine de idei, considerăm absolut necesar de a substitui în titlul proiectului cuvântul „modificarea” cu cuvântul „completarea”, întrucât reieșind din textul acestuia autorul propune completarea art.10 din Codul educației, cu un aliniat nou și nicidecum, modificarea textului normei în vigoare.

În concluzie, argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică pe deplin necesitatea promovării proiectului.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul prenotat este unul cu accente politice care nu urmărește scopul optimizării cadrului normativ existent, din considerentul că acesta nu este corelat cu alte prevederi din Cod (art.10, art.40), ceea ce va crea un conflict cu alte norme de drept. Lipsa ajustării și corelării proiectului cu normele sus-citate poate fi interpretată ca promovarea interesului unui grup de persoane care în final vor obține dividende politice.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Parlamentului, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

La Art.I potrivit proiectului de lege – „Studierea Istoriei Moldovei este obligatorie în toate instituțiile de învățămînt de orice nivel și este reglementată de standardele educaționale de stat. Responsabilitatea pentru asigurarea procesului de predare și de însușire a Istoriei Moldovei în toate instituțiile de învățămînt o poartă Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale”.

Menționăm că utilizarea frazei „Responsabilitatea pentru asigurarea procesului de predare și de însușire a Istoriei Moldovei în toate instituțiile de învățămînt o poartă Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale”, depășește logica reglementării – autoritățile nu se

27

pot angaja, și bineînțeles nu pot fi responsabile de procesul „de însușire” – un proces cognitiv care depinde și de subiectul care participă la instruire.

Autoritățile pot fi responsabile de introducerea disciplinelor în Curriculumul național pentru învățământul general, pot fi responsabile de predarea disciplinelor, de verificarea cunoștințelor etc., dar nu pot fi responsabile de „însușire”. În contextul dat, considerăm că sintagma sus-citată acordă un caracter ambiguu întregii reglementări, iar la aplicare se vor crea neclarități pentru Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale vis-a-vis de cele propuse.

Recomandarea: Considerăm nefondate argumentele aduse de către autor în vederea promovării proiectului și recomandăm autorului consultarea normelor elaborate cu Ministerul Educației, în vederea introducerii unor modificări în Curriculum național pentru învățământul general, întrucât au un obiect de reglementare comun.

2. Conflicte ale normelor de drept

La Art.I potrivit proiectului de lege – „Studierea Istoriei Moldovei este obligatorie în toate instituțiile de învățământ de orice nivel și este reglementată de standardele educaționale de stat. Responsabilitatea pentru asigurarea procesului de predare și de însușire a Istoriei Moldovei în toate instituțiile de învățământ o poartă Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale”.

Atenționăm că propunerea de completare a art.10 din Codul educației cu o normă ce obligă studierea disciplinei Istoriei Moldovei va crea un conflict al normelor de drept cu un alt articol din Codul educației – art.40, care stipulează expres că disciplinele de studii sunt stabilite de către un Plan-cadru, care este obligatoriu pentru toate instituțiile de învățământ general și se aprobă de Ministerul Educației cu cel puțin 6 luni înainte de începerea noului an școlar.

O asemenea abordare va genera un conflict al normelor de drept, prin instituirea unei reguli diferite de stabilire a disciplinelor obligatorii în instituțiile de învățământ. Prin urmare, optăm pentru o procedură complexă, stabilită în termeni exacti, astfel, considerăm prevederile de la art.40 ca fiind detaliate și binevenite, iar orice inițiativă de modificare la acest capitol trebuie corelată cu cadrul normativ existent.

Recomandarea: Considerăm nefondate argumentele aduse de către autor în vederea promovării proiectului și recomandăm autorului consultarea normelor elaborate cu Ministerul Educației, în vederea introducerii unor modificări în Curriculum național pentru învățământul general, întrucât au un obiect de reglementare comun.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
02 Aprilie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea Codului educației, adoptat prin Legea nr.152 din 17.07.2014

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La Art.I potrivit proiectului de lege – „Studierea Istoriei Moldovei este obligatorie în toate instituțiile de învățământ de orice nivel și este reglementată de standardele educaționale de stat. Responsabilitatea pentru asigurarea procesului de predare și de însușire a Istoriei Moldovei în toate instituțiile de învățământ o poartă Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Menționăm că utilizarea frazei „Responsabilitatea pentru asigurarea procesului de predare și de însușire a Istoriei Moldovei în toate instituțiile de învățământ o poartă Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale”, depășește logica reglementării – autoritățile nu se pot angaja, și bineînțeles nu pot fi responsabile de procesul „de însușire” – un proces cognitiv care depinde și de subiectul care participă la instruire. Autoritățile pot fi responsabile de introducerea disciplinelor în Curriculumul național pentru învățământul general, pot fi responsabile de predarea disciplinelor, de verificarea cunoștințelor etc., dar nu pot fi responsabile de „însușire”. În contextul dat, considerăm că sintagma sus-citată acordă un caracter ambiguu întregii reglementări, iar la aplicare se vor crea neclarități pentru Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale vis-a-vis de cele propuse.	Considerăm nefondate argumentele aduse de către autor în vederea promovării proiectului și recomandăm autorului consultarea normelor elaborate cu Ministerul Educației, în vederea introducerii unor modificări în Curriculum național pentru învățământul general, întrucât au un obiect de reglementare comun.
2	La Art.I potrivit proiectului de	Prevederi incompatibile	Atenționăm că propunerea de completare a art.10	Considerăm nefondate

<p>lege – „Studiarea Istoriei Moldovei este obligatorie în toate instituțiile de învățământ de orice nivel și este reglementată de standardele educaționale de stat. Responsabilitatea pentru asigurarea procesului de predare și de însușire a Istoriei Moldovei în toate instituțiile de învățământ o poartă Ministerul Educației și autoritățile administrației publice locale”.</p>	<p>cu legislația în vigoare</p>	<p>din Codul educației cu o normă ce obligă studierea disciplinei Istoriei Moldovei va crea un conflict al normelor de drept cu un alt articol din Codul educației – art.40, care stipulează expres că disciplinele de studii sunt stabilite de către un Plan-cadru, care este obligatoriu pentru toate instituțiile de învățământ general și se aprobă de Ministerul Educației cu cel puțin 6 luni înainte de începerea noului an școlar.</p> <p>O asemenea abordare va genera un conflict al normelor de drept, prin instituirea unei reguli diferite de stabilire a disciplinelor obligatorii în instituțiile de învățământ. Prin urmare, optăm pentru o procedură complexă, stabilită în termeni exacți, astfel, considerăm prevederile de la art.40 ca fiind detaliate și binevenite, iar orice inițiativă de modificare la acest capitol trebuie corelată cu cadrul normativ existent.</p>	<p>argumentele aduse de către autor în vederea promovării proiectului și recomandăm autorului consultarea normelor elaborate cu Ministerul Educației, în vederea introducerii unor modificări în Curriculum național pentru învățământul general, întrucât au un obiect de reglementare comun.</p>
---	---------------------------------	--	--